

Svenska Örtasällskapet

Skapa en Fjärilsrestaurang

Har du sett många fjärilar i sommar? Nej, jag tänkte det. De blir allt mer sällsynta. Vi människor förstör deras livsbetingelser på olika sätt. Dags att göra något åt det, för fjärilarnas och vår egen skull. Planera och skapa en tilltalande fjärilsrestaurang.

Man kan ha många olika områden i sin trädgård. Visst finns det plats för en fjärilsrestaurang i någon del. Det är inte bara fjärilar som tycker om de växterna. Humlor och bin surrar där också. Fjärilarna behöver växter hela livet. Larven äter av värdväxten, den färdiga fjärilen suger nektar från blommor.

För att få många fjärilar i sin trädgård så får man bjuda på **värdväxter** så att det blir fjärilar och det kanske inte alla är så intresserade av. Värdväxterna är fjärilarnas barnkammare, larvernas hemvist.

Nässlor ger näselfjärilar, påfågelsöga och amiralfjäril, men innan dess är de larver som äter av nässlorna. Många på en gång och det kan man ju tycka olika om. En del tycker det är äckligt, men jag tycker snarare, att det är intressant. De är så många och vart tar de vägen sen, som puppor. Då ser jag dem inte. Nässlor är ju bra att ha som mat åt oss själva också. Tar man hela tiden de späda topparna så blir det flera efterhand och man har mycket mat länge.

Tistlar är också bra värdväxter och om du tittar närmare på en tistel, så ser du att den också är vacker. Ogräs är ju bara växter som växer där vi inte vill, att de skall växa. *Kärleksört* och *vit fetknopp* drar till sig apollofjärilar. *Käringtand* och *humleluzern* gynnar blåvinge. Aurorafjäril gillar *löktrav* och *ängsbräsma*. Om du vill ha björnbärssnabbvinge så sätter du *björnbär*.

Sen gäller det att ha **nektar- eller foderväxter** som lockar till sig fjärilarna, så att man får njuta av deras skönhet. Fjärilarna gillar växter med mycket nektar, ofta korgblommiga, kryddväxter och ärtväxter. Det är bra att plantera växterna i klungor så hittar fjärilarna dit och så finns det plats för fjärilarna att gömma sig. Ha gärna växter med starka färger, gult och rött. Tänk på att många moderna växter är "förädlade" och saknar både doft och nektar. Detta gäller moderna rosor, dahlior och tulpaner. Odlar hellre enkla gammaldags växter! Och använd inte kemiska medel.

Ett soligt och vindskyddat läge ger de bästa förutsättningarna för din "fjärilsrestaurang", helst förstås i anslutning till uteplatsen, så att du får se fjärilarna på nära håll. Vindskydda då hellre med en häck eller tätt buskage än med ett plank.

Du kan ha en fjärilsrestaurang på din balkong också, det går alldeles utmärkt.

Vårlökar ger mat åt övervintrande fjärilar. Våren är känslig för fjärilarna, viktigt att det finns lämpliga växter då, tex gullviva, luktviol och aubretia.

Lämpliga växter Här kommer förslag på växter att plantera i din fjärilsrestaurang: syrénbuddleja, (*Buddleia davidii* helst en rödviolett sort) är en given växt, den är en riktig fjärilsdragare.

Växter att välja mellan är anisisop (*Agastache foeniculum*), blå bolltistel (*Echinops bannaticus*), isop (*Hyssopus officinalis*), heliotrop (*Heliotropium arborescens*), kattmynta (*Nepeta cataria*), kungsmynta (*Origanum vulgare*), kärleksört (*Sedum telephium*), lavendel (*Lavandula angustifolia*), pipört (*Centranthus ruber*), praktröllika (*Achillea filipendulina*), praktbetonika (*Stachys macrantha*), rosen- och hampflockel (*Eupatorium purpureum o cannabinum*), temynta (*Monarda didyma*), röd rudbeckia (*Echinacea purpurea*), salvia (*Salvia officinalis*), stenört (*Alyssum*), stjärnflocka (*Astrantia major*), strålöga (*Telekia speciosa*), timjan av olika arter (*Thymus*), vinterkyndel (*Satureja montana*) och ålandsrot (*Inula helenium*).

För vårens blomning t ex aubretia (*Aubrieta x cultorum*), backsippa (*Pulsatilla vulgaris*), luktviol (*Viola odorata*), gullviva (*Primula veris*), vårstjärna (*Scilla forbesii*) och olika sorter av lungört (*Pulmonaria*). Kaprifol (*Lonicera caprifolium*) drar till sig nattfjärilar.

Frukträd ger nektar på våren och sockerrik fallfrukt på hösten. Andra omtyckta trädararter är sälg, hägg och rönn. Dessa växter kan man ju inte plantera för att man fått en idé om att locka fjärilar en sommar. Men har man dem så kan man vara rädd om dem och inse, att det inte bara är vi människor som har glädje av dem.

Lästips. Vill du veta mer så läs Naturskyddsföreningens "Fjärilshandbok" eller deras broschyr "Så skapar du en fjärilsträdgård".

Lisbeth Flising